

Aan: P. de Leeuw

Van: F. Pluimers

Betreft: Advies van de Deskundigengroep Pluimvee m.b.t. Vaccinatie van Hobbydieren tegen Aviaire Influenza

Datum: donderdag 10 november 2005

Aanwezig: Dr. S. Marangon (It) (gast), en Dr G. Koch (gast), Drs. F. Pluimers (voorzitter), Prof. Dr. M. de Jong, Prof. Dr. A. Stegeman, Dr. A. Gielkens, Drs. A. Steentjes, Drs. P. van Houwelingen (ambtelijk secretariaat)

Afwezig: Prof. Dr. A. Pijpers, Dr. A. Osterhaus

Inleiding

Aan de groep is een veterinaire advies gevraagd over de soorten hobbyvogels die voor vaccinatie in aanmerking komen en over de controles die nodig zijn om besmettingen onder gevaccineerde dieren op te sporen.

De Deskundigengroep heeft op 16 augustus 2005 advies uitgebracht over de wenselijkheid pluimvee in Nederland op te hokken. Daarbij is het volgende geconcludeerd: *“Hobbymatig gehouden pluimvee vormt een veel kleiner risico op insleep en verspreiding dan commercieel gehouden pluimvee. De kleinere koppels hebben een kleiner risico om besmet te worden. Kleine hoeveelheden dieren produceren veel minder virus en de contacten van hobbydierhouderijen met de commerciële pluimveehouderij zijn in het algemeen gering”* Gezien deze eerdere conclusie vond de groep het nodig op eigen initiatief ook de vraag te behandelen of vaccinatie van hobbypluimvee op veterinaire gronden nodig is. Daarover wordt dus een ongevraagd advies uitgebracht.

Noodzaak tot vaccinatie van hobbypluimvee

De Groep handhaaft de hierboven weergegeven conclusie uit haar advies van 16 augustus j.l. Het vaccineren van hobbydieren kan daarom alleen als doel hebben deze te beschermen tegen de infectie en sterfte. Door het vaccineren van hobbydieren wordt de kans op een insleep van HPAI in Nederland nauwelijks kleiner gezien de toch al geringe kans op besmetting van deze dieren. Zo'n vaccinatie levert ook nauwelijks bijdrage aan het voorkomen van een grote HPAI uitbraak in de commerciële pluimveesector

Daarom is de Groep van mening, dat er vanuit veterinaire en epidemiologisch oogpunt geen reden bestaat om hobbydieren te enten tegen AI.

Doeldieren

In de adviesaanvraag zijn ten aanzien van de vaccinatie van hobbydieren 2 scenario's aangegeven:

- Alle mogelijk AI-gevoelige vogelsoorten, zoals de hoenderachtigen (Galliformes), eenden, zwanen, ganzen (Anatidae), loopvogels maar ook de uilen, kraanvogels etc vaccineren.
- Alleen kippen, kalkoenen en eenden vaccineren, dus die soorten waarvan uit de literatuur bekend is dat vaccinatie leidt tot verhoging van de weerstand tegen infectie en verlaging van de virusuitscheiding na infectie. Een grove aanname hierbij is dat 80% -90% van de hobbymatig gehouden vogels tot deze drie soorten behoort.

De Deskundigen groep is van mening dat:

Alleen vaccinatie van **alle** gevoelige hobbydieren op een bedrijf de kans op insleep én de kans op verspreiding voldoende minimaliseert. Daarbij dient men rekening te houden met het feit dat vaccinatie de vroegtijdige detectie van de ziekte mogelijk verder bemoeilijkt, omdat vaccinatie de kans dat symptomen van HPAI worden opgemerkt verder vermindert¹.

Doordat niet van alle vogelsoorten bekend is of vaccinatie leidt tot voorkomen van virusspreiding maar wel aangenomen mag worden dat vaccinatie bij alle vogelsoorten tot bescherming tegen ziekteverschijnselen leidt, kan vaccinatie van hobbymatig gehouden vogels het risico vergroten dat viruscirculatie in deze groep dieren onopgemerkt blijft.

Monitoring

In de adviesaanvraag zijn 2 opties voor mogelijke monitoring aangegeven:

1. Monitoring via early warning en sectie van gestorven dieren,
2. Serologische monitoring

Ondanks de vaccinatie valt niet uit te sluiten dat toch een HPAI besmetting in een gevaccineerd koppel optreedt. Om zo'n besmetting zo snel mogelijk te ontdekken is het van belang de kliniek en het sectiebeeld goed in de gaten te houden. Inzicht in de besmettingen kan verkregen worden door serologisch onderzoek met een test waarmee infectie met van virussen met het neuraminidase N1 type wordt aangetoond². Verwacht moet worden dat sectie van gestorven vogels minder effectief is voor het opsporen van HPAI besmetting omdat van de vaccinatie verwacht moet worden dat de dieren beter beschermd zijn tegen HPAI en als gevolg daarvan dieren om andere redenen ziek worden en sterven.

De Deskundigen groep adviseert alle gevaccineerde hobbybedrijven door een steekproef onder de aanwezige dieren in de loop van het jaar volgend op de vaccinatie met deze test te onderzoeken, waarbij het onderzoek intensiever wordt uitgevoerd in de maanden direct na afloop van het vogeltrekseizoen.

De Groep adviseert tevens om ook het effect van de vaccinatie en de hoogte van de antilichaamrespons in gevaccineerde dieren serologisch te controleren. Dit kan worden uitgevoerd door een statistisch verantwoorde, aselechte steekproef onder de hobbybedrijven waarbij op de aangewezen bedrijven een steekproef onder de gevaccineerde dieren wordt onderzocht.

Bij bepaalde vogelsoorten is er niets bekend over de antilichaamrespons na vaccinatie. Daarom adviseert de groep voor het effectiviteitonderzoek de steekproef onder de dieren naar genus te stratificeren.

¹ HPAI zal bij hobbymatig gehouden dieren minder snel worden opgemerkt dan in de commerciële pluimveehouderij omdat hobbymatig gehouden koppels meestal minder dieren omvatten, die op een groter oppervlak worden gehouden, waardoor de contacten tussen dieren minder intensief zijn. Daardoor worden dieren vaker besmet met een lagere virusdosis waardoor de ziekteverschijnselen minder ernstig en de sterfte lager zal zijn dan bij commercieel gehouden dieren. Op hobbybedrijven worden ook soorten gehouden (zoals bijvoorbeeld eenden en ganzen), waarvan bekend is dat ze minder gevoelig zijn voor HPAI virussen.

² Probleem is dat de huidige test alleen geschikt is voor het aantonen van anti N1 antistoffen in kippen en kalkoenen. Aanpassing en validatie van de test is nodig voor de overige vogelsoorten.